

Fullmäktige 24.03.2025 § 30

§ 30

Motion om starkare främjande av Esbobornas hälsa och välfärd

Beredning och upplysningar:

Uppa Marianne

Joensuu Minna

Kasvi Tiina

Kaarnalehto Annika

Mattila Virpi

Lostedt Marika

fornamn.efternamn@esbo.fi

Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande

Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Johanna Värmäläs m.fl. motion 15.5.2023 om starkare främjande av Esbobornas hälsa och välfärd och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Kajava lämnade understödd av Hopsu m.fl. följande förslag till hemställan:

”Fullmäktige hemställer att staden levererar affischer mot rökning av e-cigarett till alla skolor i Esbo för att göra problemet synligare och lyfta fram saken i större grad än för närvarande.”

Efter avslutad diskussion meddelade ordföranden att Kajavas förslag till hemställan inte tas upp till behandling eftersom det strider mot 1 delen Fullmäktige 28 § i förvaltningsstadgan.

Ordföranden konstaterade att stadsstyrelsens förslag hade godkänts enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:

Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Johanna Värmälä och 15 andra ledamöter lämnade 15.5.2023 en motion där det föreslås att Esbo stad bedömer effekterna av de funktioner som främjar invånarnas hälsa och välfärd samt vidareutvecklar åtgärderna för att stärka den upplevda välfärden och invånarnas hälsa.

I motionen konstateras följande:

Trots att välfärden bland barn och unga i Esbo har främjats på olika sätt, finns det mycket som kan göras för att förbättra deras hälsa och välfärd. Även stadens revisionsnämnd har ingripit i situationen.

Revisionsnämnden anser att resultatmålen för bland annat barns och ungas välfärd och hobbyverksamhet inte har uppnåtts. Det verkar också

som att unga över 18 år inte får tillräckligt med stöd för hobbyverksamhet och därmed med att förebygga marginalisering, eftersom man försöker uppmuntra dem att delta i föreningsverksamhet i enlighet med Finlandsmodellen för hobbyverksamhet och Esbo stads avgiftsfria hobbystig. Syftet med modellen och hobbystigen är att möjliggöra gratis, trevlig hobby- eller idrottsverksamhet för alla barn och unga i samband med skoldagen. Detta arbete riktar sig alltså inte till unga i åldern 18–29 år, som dock skyddas av ungdomslagen. Revisionsnämnderna i huvudstadsregionens städer samt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HUS) har tillsammans utvärderat hur målen för barns och ungas välfärd har uppnåtts och hur de har främjats. I utvärderingarna upptäcktes att man borde ägna särskild uppmärksamhet åt välfärden bland barn och unga med invandrarbakgrund och med främmande språk som modersmål. Revisionsnämnden i Esbo konstaterar i sin utvärderingsberättelse för 2022. Välbefinnandet bland barn och unga kan även i fortsättningen påverkas bäst på platser där barn och unga tillbringar sin vardag, det vill säga i skolor, läroanstalter, fritidsaktiviteter och familjer. Till denna lista borde man emellertid ännu lägga till sammanslutningar, det vill säga de olika organisationer där barn och ungdomar tillbringar sin tid. Sammanslutningarnas verksamhet borde kartläggas så att man kan stärka samarbetet med dem inom främjandet av invånarnas hälsa och välfärd. Dessutom är samarbetet med olika städer, Västra Nylands välfärdsområde och HUS viktigt. Utifrån Esbo revisionsnämnds revisionsberättelse verkar det alltså som att det finns saker att granska i hur främjandet av hälsa och välfärd utförs. De verksamhetsmodeller som har varit i bruk i flera år bör ses över till den del de behöver förbättras. Målet ska vara ett socialt högklassigt Esbo som är tryggt, möjliggörande och inkluderande.

Svaret på motionen har beretts i samarbete mellan koncernförvaltningen, sektorn för fostran och lärande samt resultatområdet för livskraft. Ärendet har behandlats i idrotts- och kulturnämnderna hösten 2023, varefter överförandet av ärendet till stadsstyrelsen och vidare till fullmäktige har fördröjts.

Kommunen främjar invånarnas välfärd

Enligt 1 § i kommunallagen ska kommunen främja sina invånares välfärd. Kommunens tjänster för invånarna är inte åtskilda, utan de bildar tillsammans lösningar för en fungerande vardag och förutsättningar för ett smidigt liv. Kommunen möjliggör att människor med olika bakgrund har lika möjligheter till ett gott liv.

Hobbyverksamhet för barn och unga är en viktig del av invånarnas övergripande utveckling och välfärd. När barn deltar i hobbyer får de många möjligheter att lära sig nya färdigheter, utveckla sin kreativitet och stärka sin självkänsla. Det hjälper också barn och unga att skapa sociala relationer, integreras och engagera sig i det omgivande samhället.

Enligt Berättelsen om Esbo är Esbo en ledande stad inom lärande och bildning. Vi genomför denna vision på många olika sätt som främjar välfärden bland barn och unga, både på stadsnivå och tillsammans med våra partner, såsom organisationer och föreningar. I välfärdsarbetet spelar också funktionerna mellan kommunen och välfärdsområdet en viktig roll. Samarbetsformerna håller ännu på att byggas upp eftersom reformen är rätt så ny, men verksamheten bedrivs i stor utsträckning bland annat i styrgruppen för främjande av välfärd, hälsa och delaktighet samt i styrgrupperna för främjande av välfärd i olika åldersgrupper samt i olika expertgrupper.

Välfärd och hobbyer bland barn och unga

Det är viktigt att alla barn och unga har möjlighet att delta i hobbyer oberoende av deras ekonomiska eller sociala bakgrund. Ett mål är att varje barn och ung person i Esbo ska ha minst en hobby som de tycker om. Strävan är att undanröja eventuella hinder för hobbyverksamhet, såsom priset på eller tillgängligheten till hobbyer, genom olika möjliga åtgärder tillsammans med samarbetspartnerna.

I maj 2023 färdigställde Juan Varis inom magisterprogrammet i socialvetenskap en undersökning om ledda hobbyer bland barn och unga i läropliktsåldern i Esbo. Undersökningen visade att de allmänt populäraste hobbyformerna att börja med som ny hobby fanns inom idrott, konst och hantverk samt inom medier och digitala hobbyer. Enligt undersökningen finns det flera orsaker till att barn och unga inte har hobbyer, men i synnerhet bland unga vuxna minskar hobbyerna när studierna och arbetet tar en allt större del av fritiden.

Inom de avgiftsfria hobbyer som ordnas för barn i grundskoleåldern följer Esbo principerna i Finlandsmodellen för hobbyverksamhet via stadens egen hobbystug och hobbyeftermiddagen. Inom verksamhetsmodellen Hobbystigen i Esbo eftersträvas en tydlig väg till en meningsfull hobby för alla barn och unga i grundskoleåldern i Esbo, oberoende av familjernas ekonomiska utgångspunkter. En betydande del av barnen och ungdomarna som deltar i Hobbystigen, 25 procent, är sådana som inte tidigare haft någon hobby. Esbo får årligen statsunderstöd för Hobbystigen, vilket gör det möjligt att ordna avgiftsfria hobbyer i skolorna i Esbo. Under terminen 2023–2024 finns det sammanlagt 30 olika hobbyaktörer som producerar tjänster för alla grundskolor, sammanlagt över 230 olika hobbygrupper. En del av hobbyerna genomförs på distans som webbgrupper. Skolorna väljer på basis av lokalerna och tidpunkten lämpliga hobbygrupper bland det urval som Hobbystigen skaffar, och verksamheten utvecklas under läsåret i synnerhet vid ett hörande som gäller barns och ungas hobbyverksamhet. Jämlika hobbymöjligheter främjas i samarbete med skolornas kultur- och gemenskapshandledare, genom att stärka den kulturella tillgängligheten samt genom att öka möjligheter att delta för dem som behöver särskilt stöd genom att utöka antalet grupper och tjänsteproducenternas utbildning. Teamet för Hobbystigen främjar aktivt Esbo stads gemensamma plattform för hobbykommunikation, Hitta en hobby, på webbplatsen [esbo.fi](https://www.esbo.fi/hitta-en-hobby). Plattformen publicerades i augusti 2023 på <https://www.esbo.fi/hitta-en-hobby>

Välfärden bland unga över 18 år stöds genom flera åtgärder som anknyter till hobbyverksamhet. Utöver webbplatsen Hitta en hobby, som är öppen för alla, beviljar nämnden för fostran och lärande enligt prövning understöd för ungdomsverksamhet i ungdomsföreningar, ungdomsorganisationer eller aktivitetsgrupper för unga i Esbo. Understöden är avsedda för att stöda aktivt medborgarskap bland ungdomar under 29 år, stärka deras sociala färdigheter, främja deras självständighet och främja drogfrihet under ungdomarnas fritid.

Navigatorhuset är en servicehelhet för unga vuxna under 30 år. I Navigatorhuset hjälper olika aktörer unga i frågor som gäller studier, yrkesval och utkomst, men också i frågor som gäller välfärd och fritidsmöjligheter. Unga under 29 år som står utanför utbildning och arbetsmarknaden kan söka sig till det uppsökande ungdomsarbetet. Resultatenheten för idrott följer de allmänna idrottstrenderna bland annat genom att bygga fler banor för frisbee-golf och utegym för alla invånare, samt genom att utöka utbudet av digitala idrottstjänster, såsom e-sport. Det finns planer på att kartlägga önskemål som gäller idrottshobbyer bland unga över 18 år, till exempel genom enkäter i

sociala medier eller möjligtvis av arbets- och näringsstjänsterna. I synnerhet när det gäller att stöda välfärdsarbetet bland personer över 18 år framhävs kommunikationen om och marknadsföringen av befintliga tjänster samt möjligheterna att nå målgrupperna.

Arbetsgruppen för delaktighet på stadsnivå planerar, utvecklar och genomför för sin del välfärd genom att fungera som ett nätverk av aktörer inom delaktighet. Utvecklingen av delaktigheten på stadsnivå leds av koncernförvaltningen, och inom ungdomstjänsterna används en stig för delaktighet och påverkan som beskriver möjligheterna till delaktighet ur de ungas synvinkel samt hur vuxna kan stöda den.

Främjandet av hälsa och välfärd bland barn och unga har en viktig roll inom tjänsterna för invånarna. Staden strävar till att främja välfärden bland barn och unga genom att göra hobbymöjligheterna mångsidigare och erbjuda olika hobbyalternativ, så att varje barn och ung person kan hitta en hobby som lämpar sig för hen. Esbo stad erbjuder också ekonomiskt stöd så att alla barn och unga har möjlighet att delta i hobbyer oberoende av familjens ekonomiska situation. En trevlig fritidshobby främjar effektivt också integrationen och stärker samhörigheten. För att målet ska nås fortsätter samarbetet på stadsnivå med välfärdsområdet, föreningar och organisationer samt andra aktörer.

Beslutshistoria

Idrottsnämnden 21.9.2023 § 38

Förslag

Föredragande
Idrottsdirektör Martti Merra

Idrottsnämnden föreslår för stadsstyrelsen att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Johanna Värmäläs m.fl. motion 15.5.2023 om starkare främjande av Esbobornas hälsa och välfärd och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Idrottsnämnden:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Kulturnämnden 19.9.2023 § 40

Förslag

Föredragande
Kulturdirektör Tommila Susanna

Kulturnämnden föreslår för stadsstyrelsen att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Johanna Värmäläs m.fl. motion 15.5.2023 om starkare främjande av Esbobornas hälsa och välfärd och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Hietanen lämnade understödd av Grann följande tilläggsförslag till förslaget:
Kulturnämnden förutsätter att Esbo stad undersöker tillsättandet av lämpliga mätare för att tillsammans med stadens övriga välfärdsarbete bedöma effekterna av de funktioner som främjar invånarnas hälsa och

välstånd. På detta sätt blir det möjligt att följa utvecklingen av välfärden och mäta effekterna av den egna verksamheten.

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om Hietanens tilläggsförslag kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att kulturnämnden hade godkänt förslaget.

Beslut

Kulturnämnden föreslår för stadsstyrelsen att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Johanna Värmäläs m.fl. motion 15.5.2023 om starkare främjande av Esbobornas hälsa och välfärd och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Dessutom förutsätter kulturnämnden att
– Esbo stad undersöker tillsättandet av lämpliga mätare för att tillsammans med stadens övriga välfärdsarbete bedöma effekterna av de funktioner som främjar invånarnas hälsa och välfärd. På detta sätt blir det möjligt att följa utvecklingen av välfärden och mäta effekterna av den egna verksamheten.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 10.3.2025 § 71

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Mykkänen Kai

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Johanna Värmäläs m.fl. motion 15.5.2023 om starkare främjande av Esbobornas hälsa och välfärd och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamiseksi

För kännedom